

Informe

Les Corts 2015

www.elpanoramic.org

Observatori
del Tercer Sector

FUNDACIÓ
PERE TARRÉS

FUNDACIÓ
FERRER I GUÀRDIA

Obra Social "la Caixa"

Amb el suport de:

Generalitat
de Catalunya

Autors/es: Laura Chipre, Montse Fernández i Pau Vidal.

Maig 2016

Índex

1. Presentació	4
2. El Panoràmic	6
3. Resum executiu.....	9
4. Les organitzacions de Les Corts.....	11
5. Les persones.....	19
6. Els recursos econòmics.....	30
7. Espais i equipaments.....	37
8. Reptes de futur	43
9. Annexos	52

1. Presentació

Les associacions són el motor de Barcelona i del país. Ho són quantitativament però, també, qualitativament pel seu compromís pel benestar de la ciutadania en tots els àmbits, des del nivell més local fins al més global. Són, doncs, un actiu que cal fomentar i donar suport per tal que sigui el propi teixit associatiu qui pugui anar construint, dia a dia, el seu creixement.

Però es tracta d'un sector molt divers i difícil de copsar en dades. Per això, des de les mateixes associacions s'ha generat l'impuls necessari per aconseguir dades reals i exhaustives. El resultat d'aquest impuls és **El Panoràmic**, un projecte que vol donar resposta a la necessitat d'obtenir dades reals sobre el sector.

Aquesta nova edició permet analitzar com evoluciona el teixit associatiu de Barcelona i aprofundir en la realitat associativa dels 10 districtes, així com la consolidació de les tendències que obteníem el 2014. Amb aquestes dades podrem veure més clarament quins aspectes cal millorar i quins ja estan progressant adequadament i, per tant, corregir periòdicament les actuacions de suport al teixit associatiu que es realitzen des de diferents agents, a més d'oferir una recerca potent sobre el sector al món acadèmic, mitjans de comunicació i societat en general.

Torre Jussana continua publicant aquesta segona edició del Panoràmic dins els Dossiers Barcelona Associacions, una col·lecció pensada per publicar estudis, informes i reflexions sobre el sector associatiu a Barcelona. En aquesta ocasió en format electrònic, el qual també podreu consultar des de l'aplicació que s'ha creat per aprofundir en les dades recollides i treure'n la màxima utilitat. Esperem que aquest esforç es concreti en més coneixement i ajudi a la millora de les vostres organitzacions, territoris i àmbits d'actuació. Bona feina!

Gala Pin

Regidora de Participació i Districtes de l'Ajuntament de Barcelona

Alfons Tiñena

President del Consell d'Associacions de Barcelona

2. El Panoràmic

Coneixement

La generació de dades contribueix a identificar temes de millora i posar llum sobre les percepcions. El coneixement ajuda a fer-se més forts

Visibilitat

Les xifres de dimensió i la informació sobre les activitats que es realitzen donen visibilitat davant la societat a un sector del qual sovint no hi ha dades

Reconeixement

La informació objectiva contribueix al reconeixement social de la feina que es realitza i els valors que es promouen en el camí cap a la transformació social

Incidència política

A partir de preguntes sobre el posicionament del sector es contribueix a la millora de les accions d'incidència política

Dimensió

Les entitats formen part de la vida del país però cal contextualitzar-les per tal de saber quin lloc ocupen a la societat

El Panoràmic treballa des del valor de sector tot innovant el procés de recerca. Els elements metodològics d'innovació són:

Col·laboració

Les entitats impulsores uneixen representativitat, experiència i capacitat d'execució. En el Panoràmic no hi ha una empresa consultora que fa un encàrrec.

Participació

Hi ha grups de treball per definir necessitats, el qüestionari s'elabora de forma participativa i es treballa en transparència.

Proximitat

El treball de camp s'estructura des d'entitats de l'entorn que es responsabilitzen d'aconseguir les respostes a la seva zona.

Open data

Les dades es comparteixen amb centres d'investigació, entitats de segon nivell, universitats, administracions, etc. perquè facin noves explotacions i reflexions.

Eficiència

Al segle XXI la tecnologia ha canviat la manera de fer investigació social i hem incorporat novetats com els qüestionaris electrònics i un aplicatiu personalitzat. Cada euro és aprofitat al màxim i a més millora l'optimització a cada edició anual.

Adequació

Les organitzacions de la societat civil són diverses en molts aspectes: activitat, forma d'organitzar-se, comunitat, destinataris, etc. El qüestionari compta amb més de 80 itineraris de resposta diferents.

Transversalitat

Des dels seus inicis el Panoràmic ha tingut un plantejament transversal amb la participació d'organitzacions de tots els àmbits, la qual cosa facilita la comparabilitat i el coneixement agregat.

3. Resum executiu

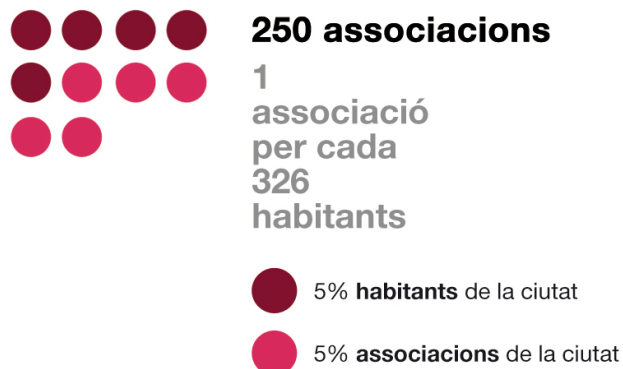
- S'estima que al districte de les Corts hi ha un total de 250 associacions - 1 per cada 326 habitants-.
- Les entitats, per terme general, concentren la seva activitat a Barcelona ciutat. El gruix de les activitats es concentra en el barri de les Corts.
- L'àmbit cultural predomina per sobre de la resta d'àmbits d'actuació amb el 31% del total d'entitats que tenen la cultura com àmbit prioritari.
- La participació assembleària de dones i homes és equilibrada -53% dones i 47% homes-. No obstant això, les xifres de presència femenina decreixen en la junta directiva, i més encara en la presidència on representen el 41% del total.
- El 61% d'entitats de les Corts compten amb persones voluntàries i el 29% amb personal remunerat. Aquestes xifres semblen indicar la manca d'estructures en les entitats.
- Reforça aquesta idea que 1 de cada 2 organitzacions va tenir uns ingressos iguals o inferiors a 15.000 € en el 2014.
- La principal font de finançament de les entitats són els recursos públics, els quals representen el 80% del total.
- El 50% de les entitats del districte afirma estar satisfetes amb els espais, equipaments i/o instal·lacions que utilitzen.
- Els reptes prioritars identificats per les entitats són l'ampliació i implicació de la base social, el treball en xarxa i, el reconeixement social i de les administracions.

4. Les organitzacions de les Corts

El districte de les Corts està configurat per tres barris: les Corts, la Maternitat i Sant Ramón i Pedralbes. La seva situació al sector sud-oest de la ciutat i amb l'eix de la Diagonal que el vertebra de cap a cap, fa que el districte sigui una de les portes d'entrada de la ciutat. A més, alberga la zona universitària on hi són presents entitats d'estudiants diverses.

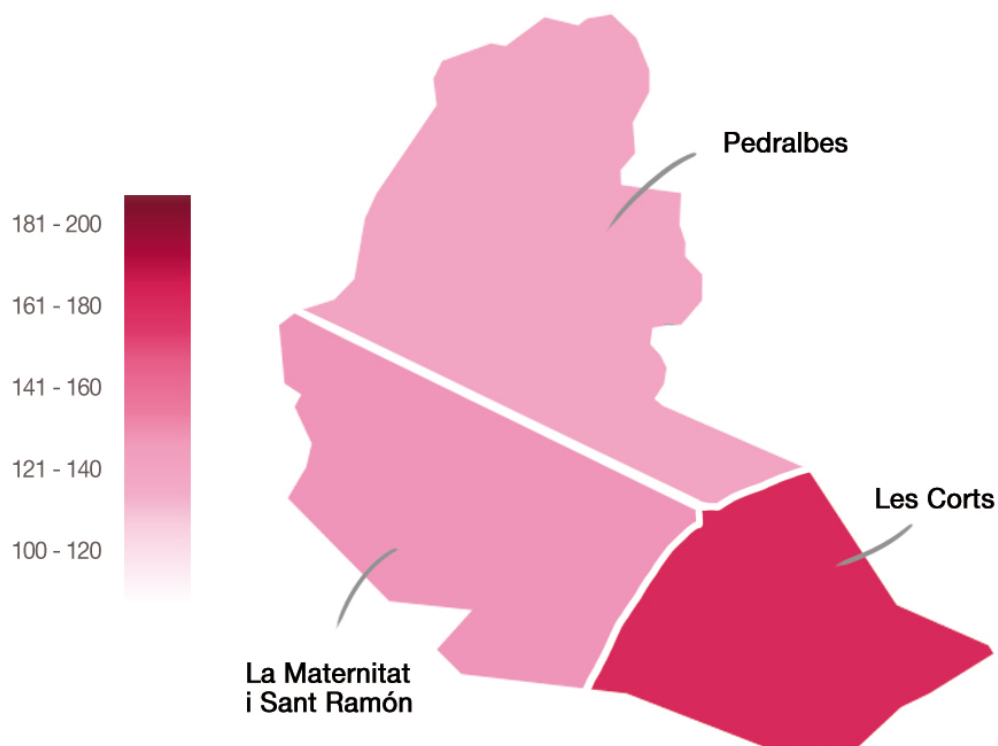
S'estima que en el districte hi ha un total de 250 associacions, és a dir, el 5% de les associacions de la ciutat tenen la seu a les Corts. A partir de les dades del padró es pot establir que aproximadament hi ha 1 associació per cada 326 habitants. Es tracta del mateix pes que representa la població sobre el conjunt de la ciutat (prop de 121.000 habitants).

Esquema1 Associacionisme a les Corts

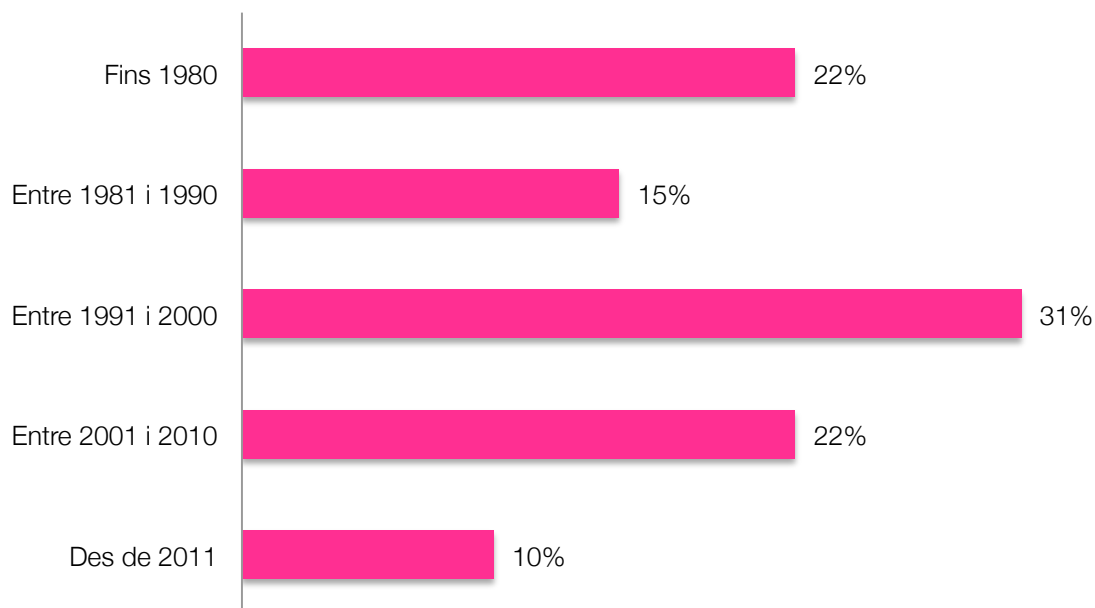
Dels tres barris que formen el districte, les Corts és on es concentra més l'activitat de les entitats, seguida per a Maternitat i Sant Ramón i en tercer lloc per Pedralbes. Les activitats, encara que de forma majoritària es realitzen per les entitats del districte, també les desenvolupen organitzacions d'altres districtes.

Mapa 1 Activitats als barris de les Corts

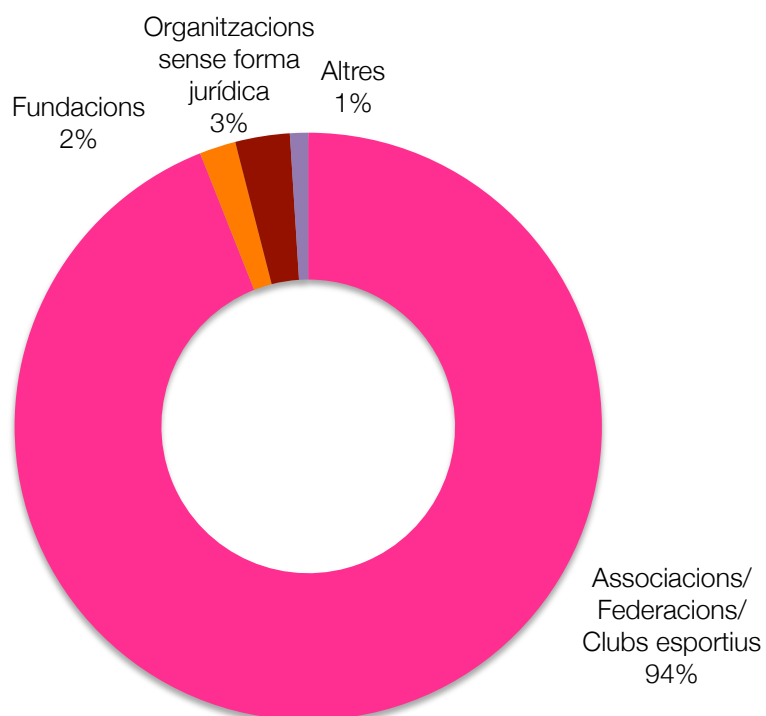
L'any de constitució de les entitats del districte es concentra en una tercera part a la dècada dels anys 90. No obstant això, el 22% van estar constituïdes abans dels anys 80 i un altre 22% durant la primera dècada del segle XXI. Aquests resultats marquen una tendència diferenciada a la del conjunt de l'associacionisme de la ciutat, caracteritzat perquè el 40% de les organitzacions van ser constituïdes en el segle XXI enfront del 32% pel cas de les Corts.

Gràfic 1 Any de constitució

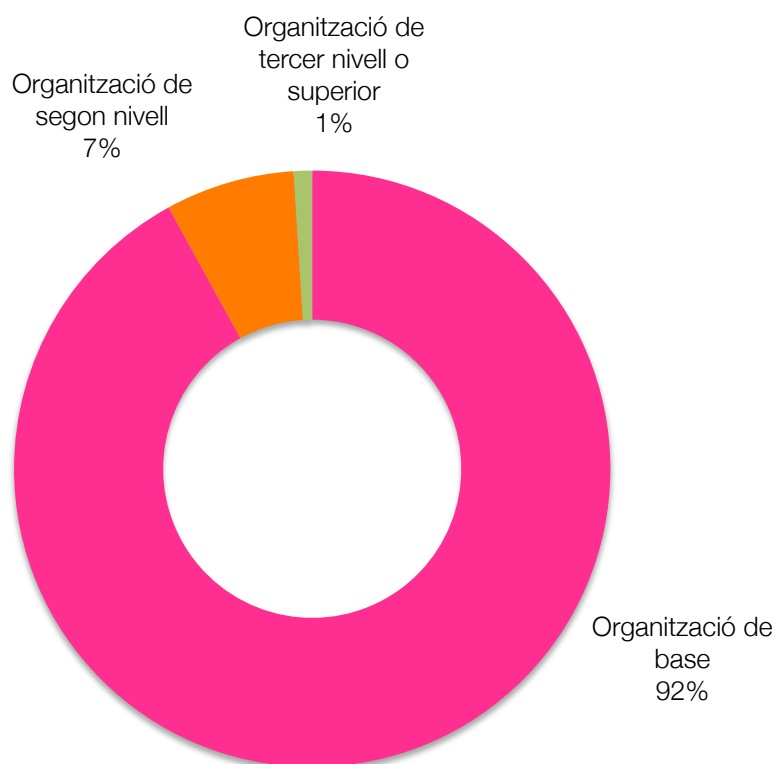
El 94% de les entitats analitzades per aquest informe té la forma jurídica d'associació, federació o club esportiu. Cal tenir en compte que les associacions són l'objecte d'estudi principal d'aquesta recerca i per tant, poden estar sobre representades respecte a la distribució real del districte pel que fa a fundacions, associacions i altres formes jurídiques.

Gràfic 2 Forma jurídica

Les organitzacions poden ser de base, agrupant persones, o de segon o tercer nivell, agrupant entitats com ara les federacions, coordinadores, etc. El districte de les Corts es caracteritza per l'associacionisme de base, que representa un 92% del total. Les entitats de nivell superior representen el 8% restant, un 7% correspon a les entitats de segon nivell i l'altre 1% a les de tercer nivell o superior.

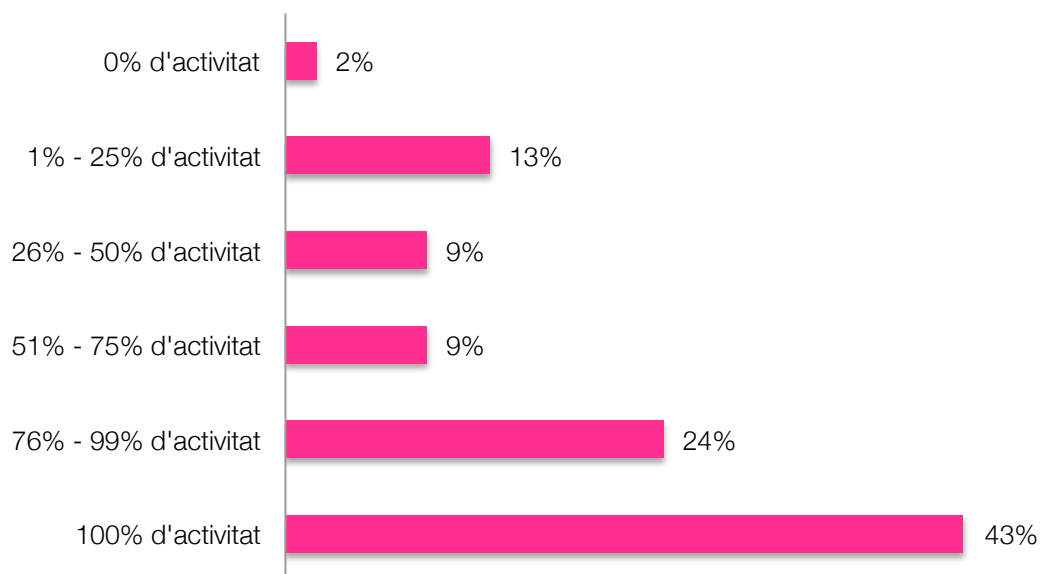
Gràfic 3 Nivell de l'organització

Les entitats de les Corts concentren la seva activitat a Barcelona, de fet, el nombre d'entitats que només realitzen l'activitat dins de la ciutat, sigui en l'àmbit de barri o districte, és 6 punts superiors que en els resultats de conjunt de la ciutat.

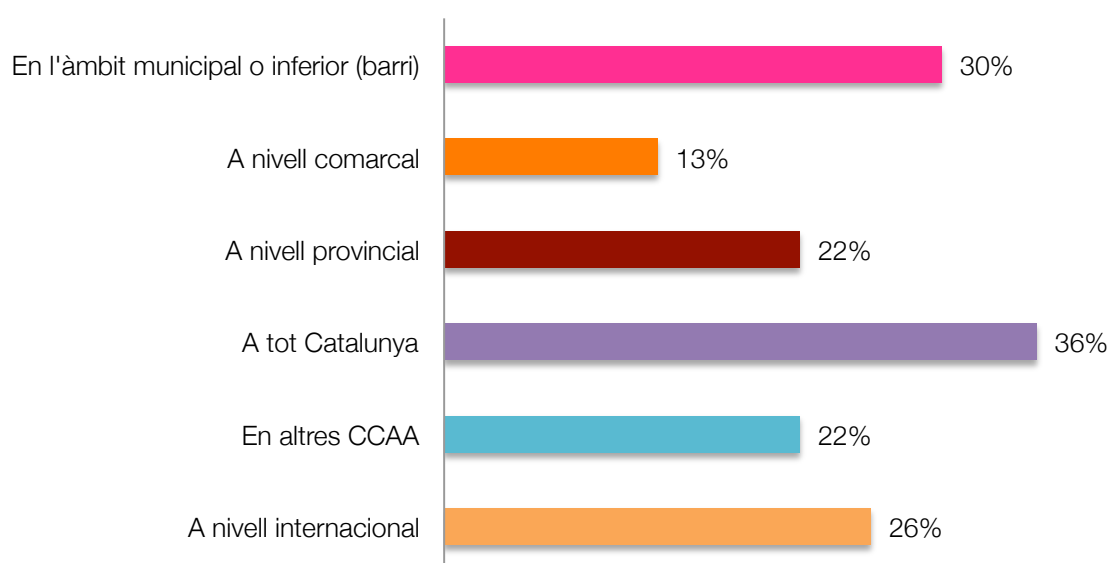
Pràcticament 7 de cada 10 realitzen el gruix de la seva activitat a la ciutat, en concret entre el 76% i el 100% de l'activitat. Aquesta proporció és equiparable als resultats del conjunt de la ciutat de Barcelona.

Gràfic 4 Percentatge d'activitat a la ciutat de Barcelona

A les organitzacions que realitzen una part de la seva activitat fora de la ciutat se'ls ha preguntat en quins altres àmbits. Els resultats mostren que el 36% desenvolupa activitats a tot Catalunya, el 30% en altres municipis i el 26% a escala internacional.

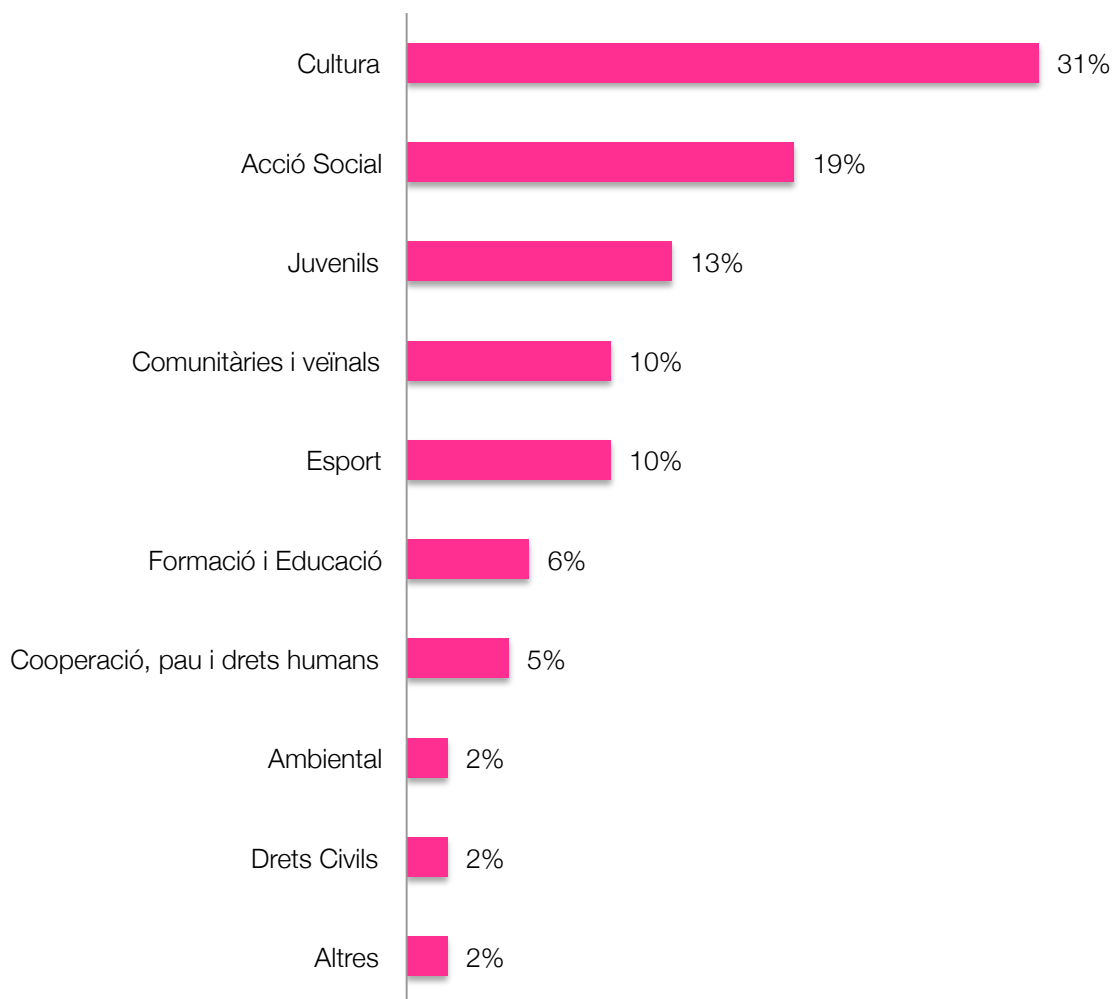
Gràfic 5 Àmbit territorial d'actuació de les entitats (pregunta multi-resposta). Només per a entitats <100% d'activitat a Barcelona.

Pel que fa a l'àmbit d'actuació principal de les entitats en les Corts predomina el sector cultural, que inclou el 31% de les entitats del districte. L'acció social representa el 19% del conjunt d'entitats de districte. Aquests resultats difereixen dels obtinguts per al conjunt de la ciutat, on l'àmbit predominant és el de l'acció social amb un 26% d'associacions i el cultural representa el 22% del total.

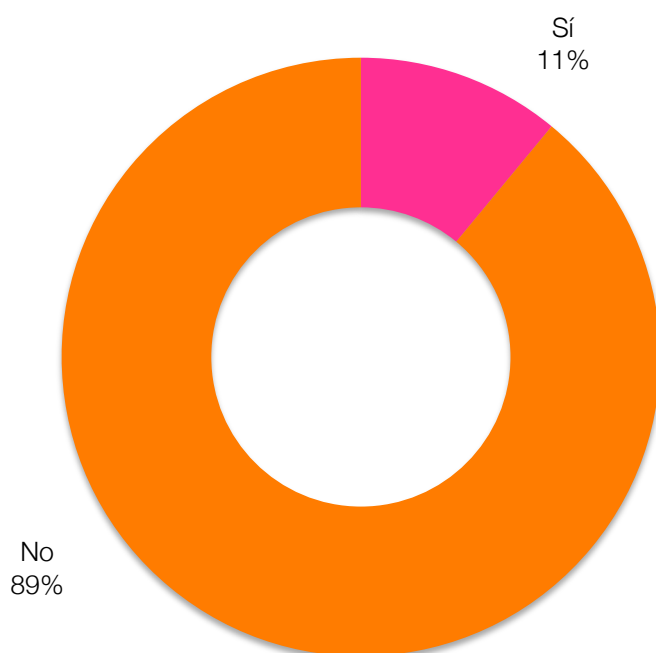
Per a la construcció d'aquest mapa d'àmbits s'ha hagut de destriar el que es considera l'àmbit prioritari en cada cas, tot i que aquest no necessàriament és l'únic. A tall d'exemple, una AMPA s'ha ubicat en l'àmbit de formació i educació encara que aquesta desenvolupi activitats esportives en l'escola. Aquest exercici d'identificació posa de manifest la riquesa i transversalitat del món no lucratiu.

Gràfic 6 Àmbit d'actuació prioritari de les entitats de base

Pel que fa als principis que inspiren les organitzacions, l'11% de les entitats del districte es declara religiosa, un percentatge inferior al del conjunt de Barcelona, i d'entre aquestes, la pràctica totalitat de les que han participat són de confessió catòlica.

Gràfic 7 Entitats inspirades en valors religiosos

5. Les persones

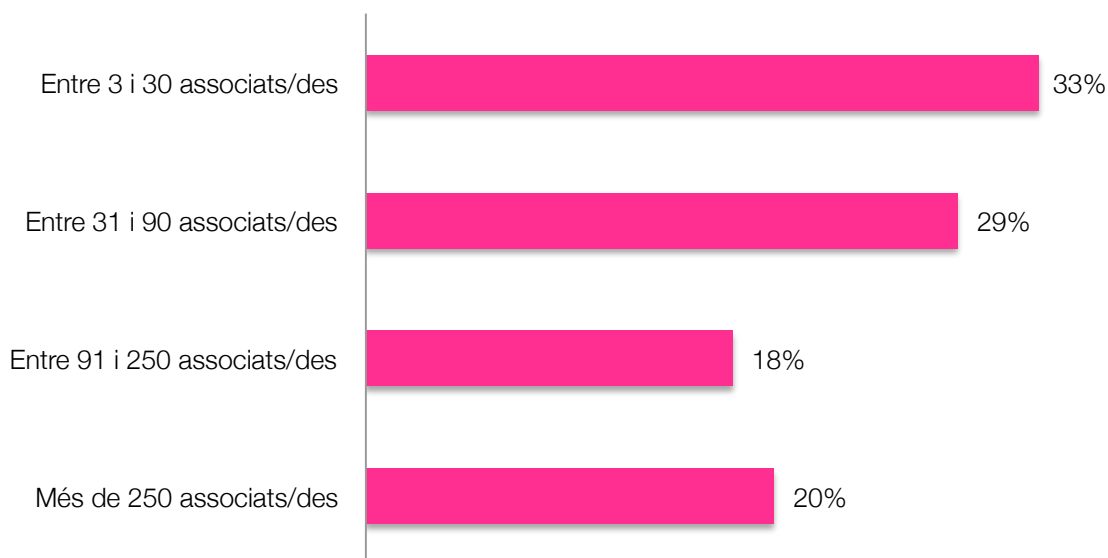
5.1. Persones sòcies

Les associacions compten amb persones associades, voluntàries, col·laboradores, destinatàries de les activitats, etc. En conjunt, es tracta de ciutadania activa que s'implica en les entitats per tal d'aconseguir uns objectius comuns i treballar en la transformació social. El Panoràmic aporta informació sobre aquests col·lectius.

Una de les primeres dades que s'analitzen són les persones associades. La informació s'estructura segons la grandària de les associacions. S'han establert 4 grups: d'entre 3 i 30 persones associades, d'entre 31 i 90, d'entre 91 i 250 i de més de 250 (aquests grups s'han establert fent un arrodoniment a partir dels quartils).

Els resultats mostren que a les Corts 1 de cada 3 entitats compta amb entre 3 i 30 persones associades. Aquest és el tram predominant seguit del què aplega organitzacions d'entre 31 i 90 persones sòcies.

Gràfic 8 Associacions segons el nombre de persones associades (per trams)

“Som els socis qui fem les activitats i contractem quan necessitem alguna activitat puntual”

Extret de les preguntes obertes

Per tal de poder analitzar com s'impliquen les persones sòcies en el dia a dia de l'organització, s'han establert tres nivells de participació. El nivell A fa referència al grau més alt d'implicació i el C al més baix.

Nivell A

Assistència a les assemblees, participació continuada en les activitats, col·laboració en l'organització d'aquestes, assumptió de responsabilitats en l'associació i, si és el cas, pagament de quota d'associat/da.

Nivell B

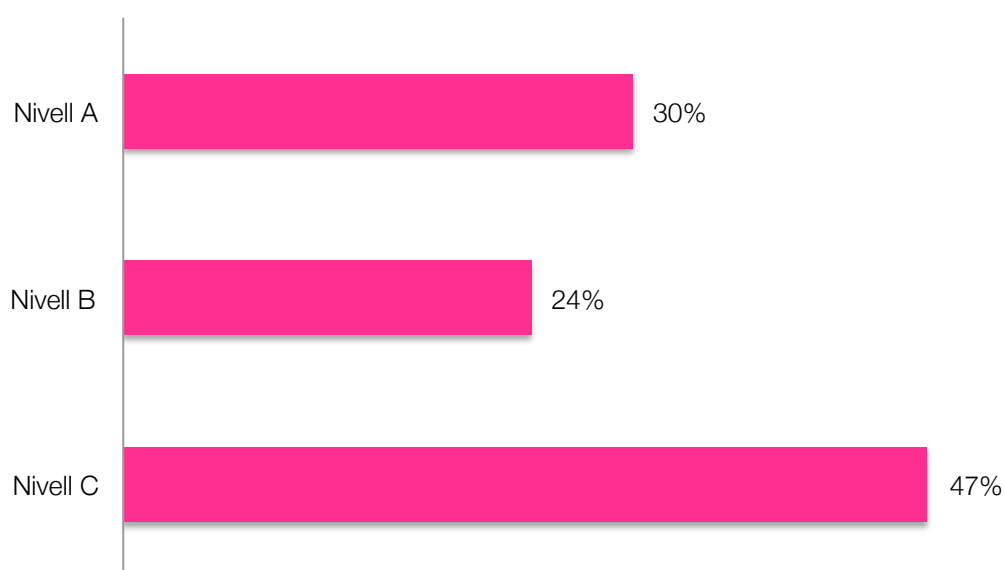
Assistència a les assemblees, participació puntual en les activitats organitzades per l'associació i, si és el cas, pagament de la quota d'associat/da.

Nivell C

Participació puntual en les activitats de l'associació i, si és el cas, pagament de la quota d'associat/da.

Els resultats mostren que el nivell d'implicació C és el predominant -47% del total de persones associades-. Els nivells d'implicació A i B representen un 30% i un 24% respectivament.

Gràfic 9 Persones associades segons nivells d'implicació

5.2. L'assemblea i la junta directiva

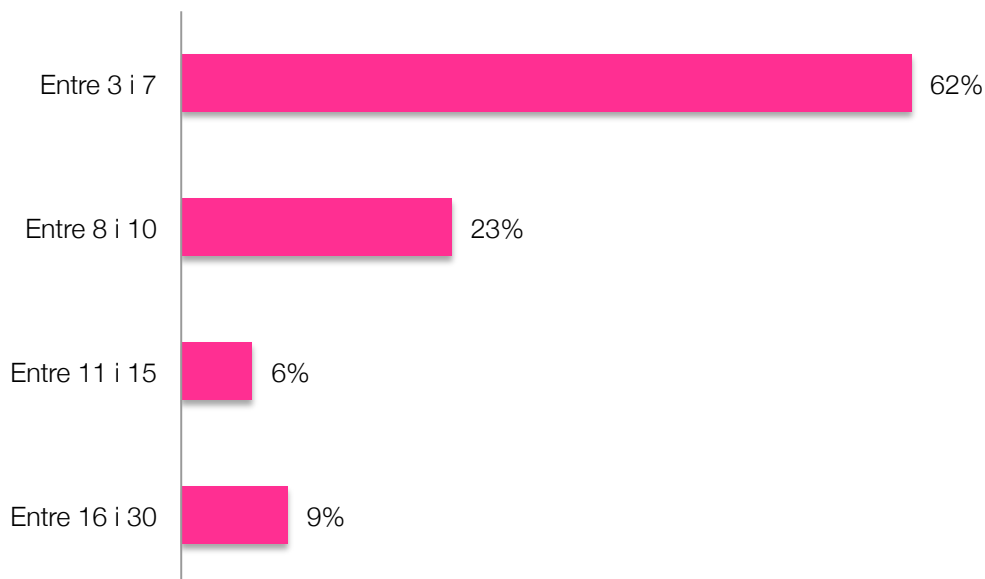
Les associacions compten de forma habitual amb dos òrgans: l'assemblea que és el màxim òrgan sobirà i la junta directiva en la qual pot delegar. Pel que fa la participació en l'assemblea en la darrera assemblea de 2014, els resultats de Panoràmic mostren que en el 56% dels casos hi van participar entre 11 i 50 associats/des. En paral·lel, s'observa que el 18% de les assemblees van comptar amb entre 3 i 10 persones i el 26% van superar les 50 persones.

Gràfic 10 Total persones participants a la darrera assemblea de 2014

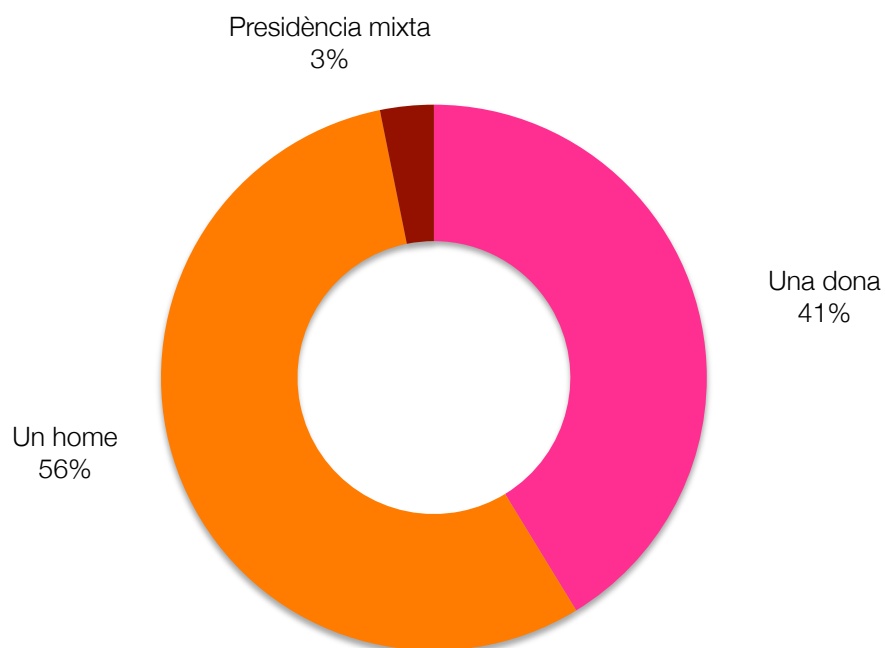
Pel que fa a les juntes, els resultats mostren que predomina la participació d'entre 3 i 7 persones, amb el 62% de les associacions estudiades. Les juntes que compten amb entre 8 i 10 membres representen el 23% del total.

Gràfic 11 Nombre de persones que formen la junta directiva (per trams)

En relació a la participació de dones i homes, de mitjana les juntes estan formades per 4 homes i 3 dones. L'anàlisi del càrrec de presidència mostra una tendència a l'equilibri entre dones i homes. Pel conjunt d'associacions de la ciutat, els homes ocupen al 62% de les presidències enfront del 36% de dones (i el 2% de les presidències són mixtes).

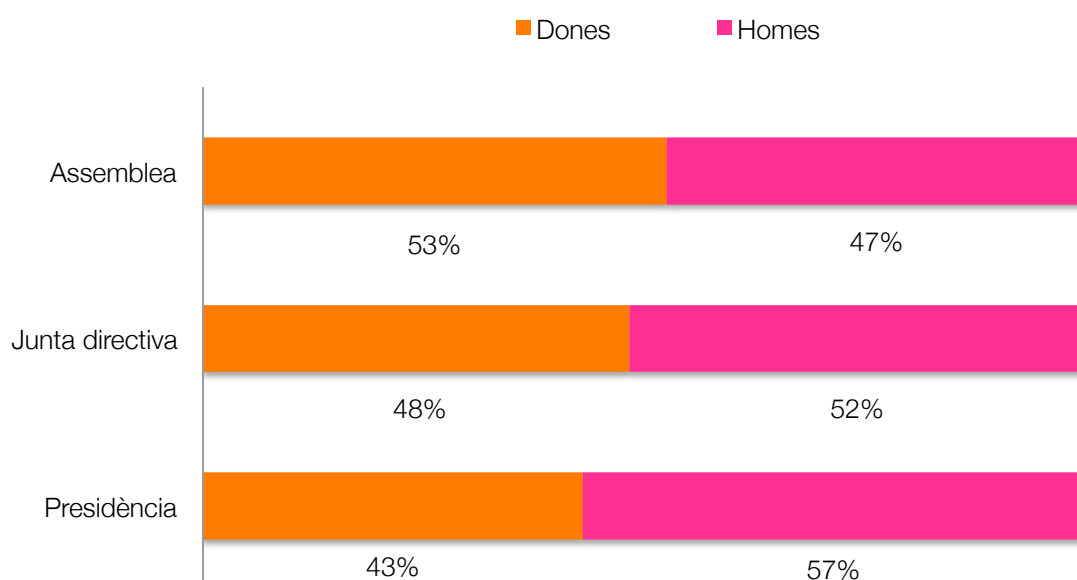
Gràfic 12 Persona que ocupa el càrrec de presidència per sexe

La comparativa de participació de dones i homes en els diferents òrgans de govern i la presidència mostren, en conjunt, una tendència a l'equilibri. Tant en assemblees, com en juntes i en el càrrec de presidència els resultats se situen en una forquilla del 40%-60% que de forma habitual es considera equilibrada.

Amb tot, la presència de dones disminueix en 10 punts quan es compara l'assemblea amb el càrrec de presidència. Sembla així que a mesura que augmenta la capacitat de decisió, la representació femenina disminueix.

Gràfic 13 Persones assistents a la darrera Assemblea, membres de la Junta Directiva i presidència per sexe

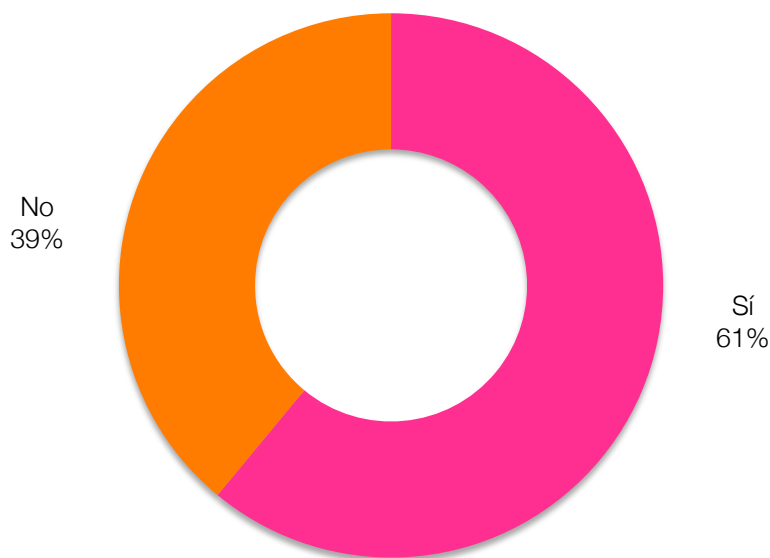

¹ Per a l'anàlisi de dades per sexe s'han eliminat alguns casos *outliers* que s'han determinat a partir de l'interval interquartílic, és a dir, que s'allunyaven molt de la realitat habitual de les entitats. A més, en el cas de la categoria "Presidència" s'ha repartit la proporció de presidència mixta equitativament entre homes i dones.

5.3. Persones voluntàries

Al districte de les Corts, el 61% de les entitats compten amb persones voluntàries en els seus equips. Aquesta xifra és 9 punts inferior que la del conjunt de l'associacionisme de la ciutat.

Gràfic 14 Entitats que compten amb persones voluntàries (no socis/es)

“Tota l’activitat es fa a través dels socis de forma voluntària”

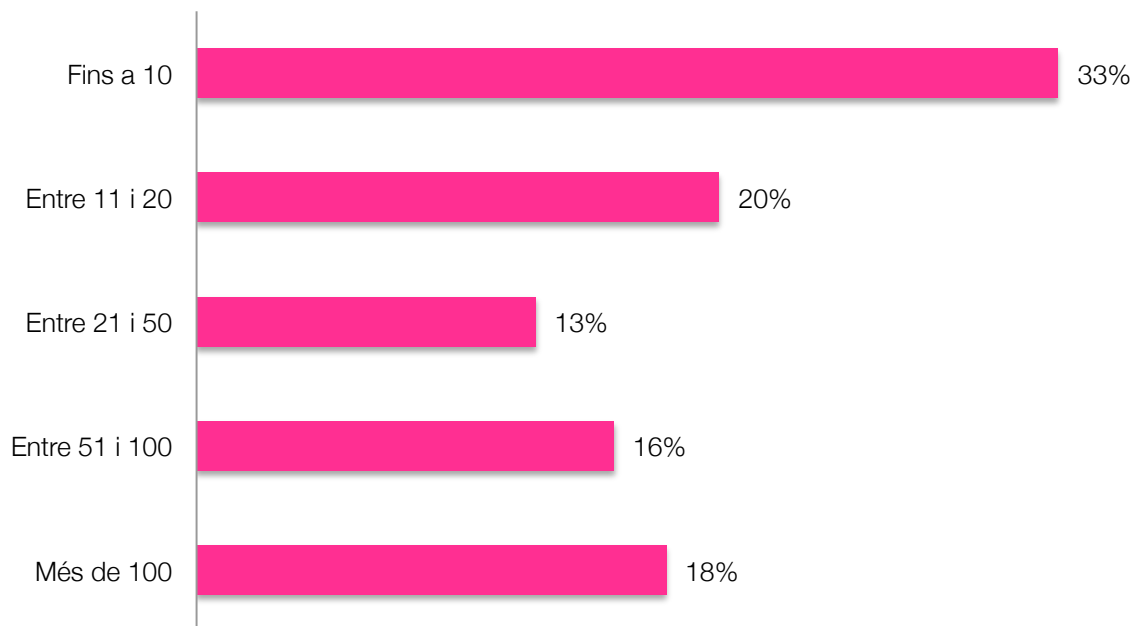
Extret de les preguntes obertes

“Totes aquelles persones que participen d’alguna forma [...] es consideren sòcies des del primer moment i gaudeixen dels mateixos drets i deures”

Extret de les preguntes obertes

Entre aquestes entitats, el més habitual és que comptin entre 1 i 10 persones voluntàries -33% del total-, tot i que un 20% compta entre 11 i 20 persones voluntàries i el 13% amb entre 21 i 50. Aquesta tendència decreixent del percentatge d’entitats segons augmenta la xifra de persones voluntàries es trenca al arribar en les 51 persones voluntàries. S’observa que a partir d’aquesta xifra el nombre d’entitats torna a augmentar. Aquesta tendència pot ser un indicatiu de la convivència d’entitats de petita dimensió i de grandària gran en el districte.

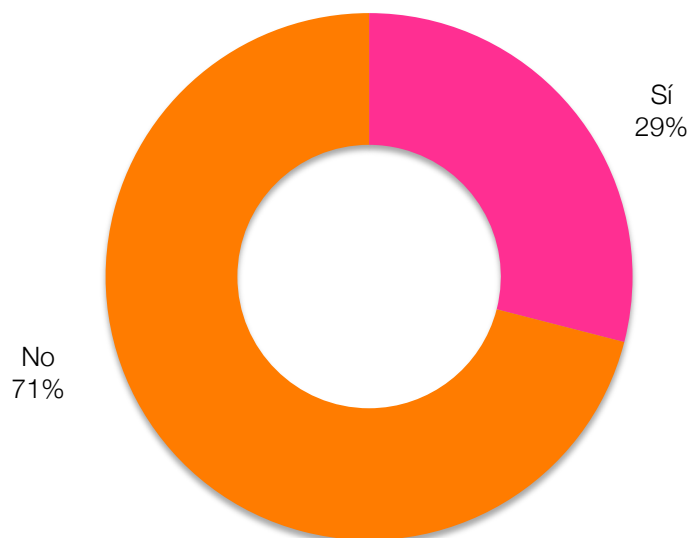
Gràfic 15 Entitats segons el nombre de persones voluntàries no associades

5.4. Persones remunerades

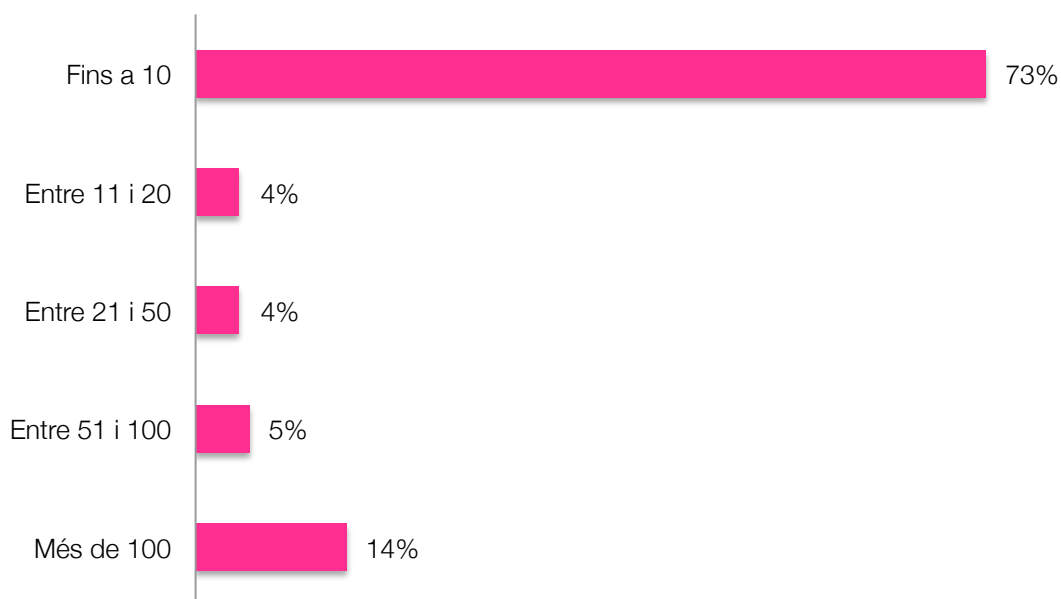
El 29% de les entitats del districte de les Corts compta amb persones que reben algun tipus de remuneració econòmica en els seus equips. Es tracta d'una xifra 15 punts inferior a la del conjunt d'entitats de Barcelona, situada en el 45%. Aquesta distància sembla posar de manifest la manca d'estructura en les organitzacions del districte.

Gràfic 16 Entitats que compten amb persones remunerades

L'anàlisi dels equips remunerats posa de manifest que predominen entre 1 i 10 persones remunerades en les entitats. De forma semblant que en el cas de les persones voluntàries, segons augmenta el nombre de persones remunerades es redueix el nombre d'entitats però fins a un punt en què es trenca la tendència. En aquest cas, és a partir de les 100 persones contractades.

Gràfic 17 Entitats segons el nombre de persones remunerades

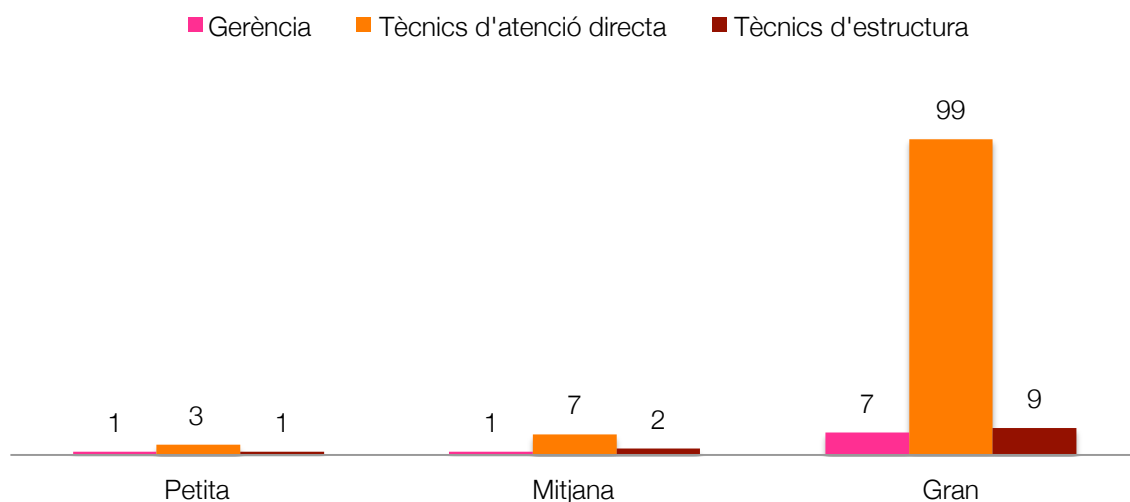
Per tal d'aprofundir en els equips remunerats, el Panoràmic recull indicadors sobre les 3 categories laborals més habituals en el món no lucratiu. Es tracta de l'atenció directa –lligada a les activitats–, la dedicació a estructura –com són tasques administratives, de comunicació, etc.– i la gerència o direcció.

Atès que hi ha diferències segons el nombre de persones remunerades, s'ha estructurat la informació en tres grups en funció de la grandària de les organitzacions. En les entitats petites, que per terme general estarien formades per 5 persones, 3 es dediquen a l'atenció directa, 1 a l'estructura i 1 a direcció.

En el cas de les entitats mitjanes, formades per 10 persones, 7 s'adrecen a l'atenció directa, 2 a estructura i 1 a direcció. Per últim, en el cas de les entitats

de grandària superior, la categoria d'atenció directa és la que augmenta exponencialment, mentre que l'estructura i la direcció augmenten en menor mesura.

Gràfic 18 Nombre de persones remunerades segons el tipus d'activitat que realitzen.

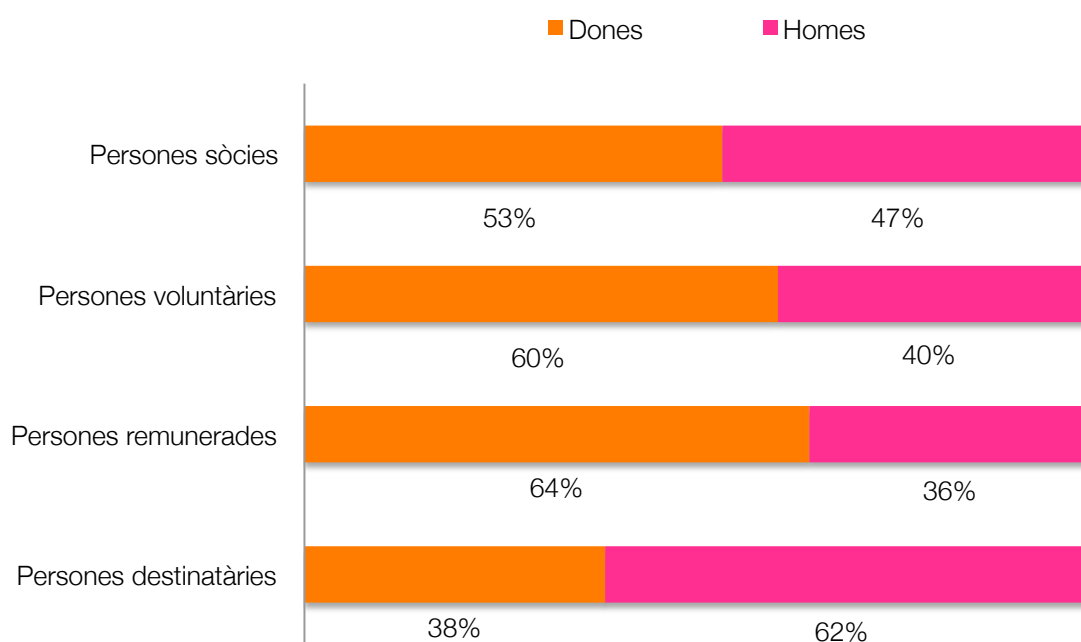
5.5. Persones destinatàries

El 67% de les entitats del districte compten amb persones destinatàries. Es consideren persones destinatàries aquelles a qui s'adreça l'activitat principal però que no són sòcies de l'entitat. Es tracta d'un concepte que pot portar a diverses interpretacions i que caldrà analitzar en futures edicions del Panoràmic per tal de garantir uns resultats consistents. A tall d'exemple, en una activitat realitzada en l'espai públic es pot considerar com a persona destinatària a totes aquelles vianants que durant una estona presencien l'activitat. O pel contrari, fer referència als beneficiaris directes de les activitats.

5.5 Participació de dones i homes

El món lucratiu és, en termes generals, un sector feminitzat pel que fa a les persones remunerades, de fet, en el cas de les Corts el 64% són dones, element més acusat encara que en el cas de les persones voluntàries, on les dones representen el 60%. També hi ha una major presència de dones sòcies. En canvi però les persones destinatàries són majoritàriament homes -62%-.

Gràfic 21 Persones implicades en les entitats de les Corts per sexe

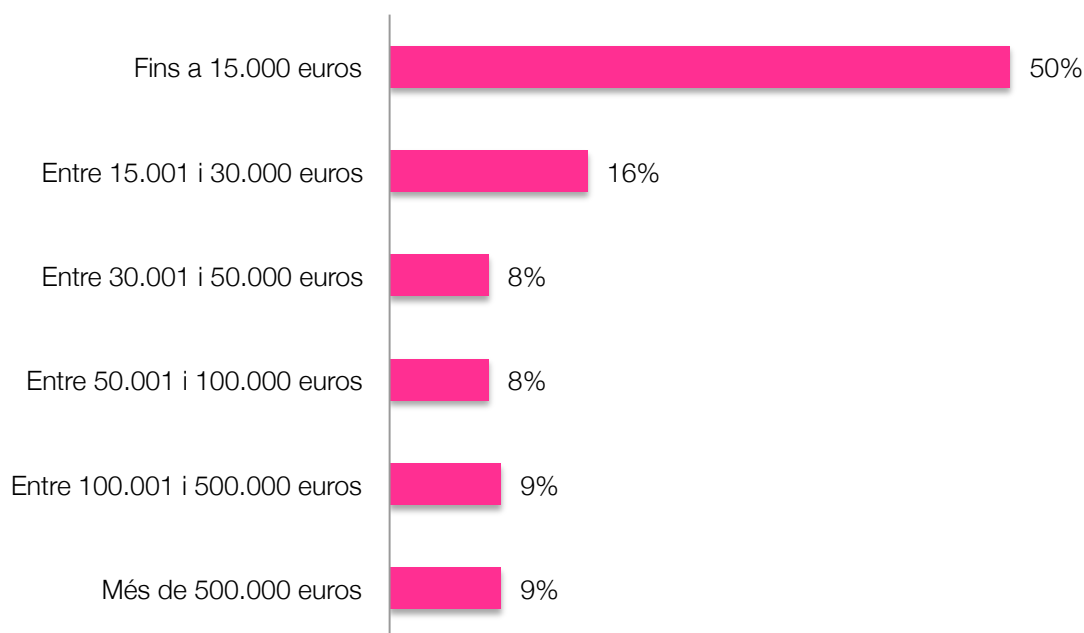
^{2 2} Per a l'anàlisi de dades per sexe s'han eliminat alguns casos *outliers* que s'han determinat a partir de l'interval interquartílic, és a dir, que s'allunyaven molt de la realitat habitual de les entitats. Per exemple, algunes fundacions per a les persones remunerades, ja que tenen més capacitat econòmica per a la contractació.

6. Els recursos econòmics

6.1. Volum econòmic i fonts de finançament

En termes generals, les entitats tenen un volum econòmic reduït i acostumen a fer molt amb poc, especialment les organitzacions més petites. De fet, la meitat de les organitzacions de les Corts va comptar amb uns ingressos no superiors als 15.000 euros anuals. Aquesta xifra és 7 punts superior a la del conjunt de Barcelona.

Gràfic 22 Ingressos reals de les entitats de les Corts per trams (exercici 2014)

“Els nostres recursos són limitats”

Extret de les preguntes obertes

“Tots els recursos generats s'utilitzen per cobrir les despeses de la realització d'activitats”

Extret de les preguntes obertes

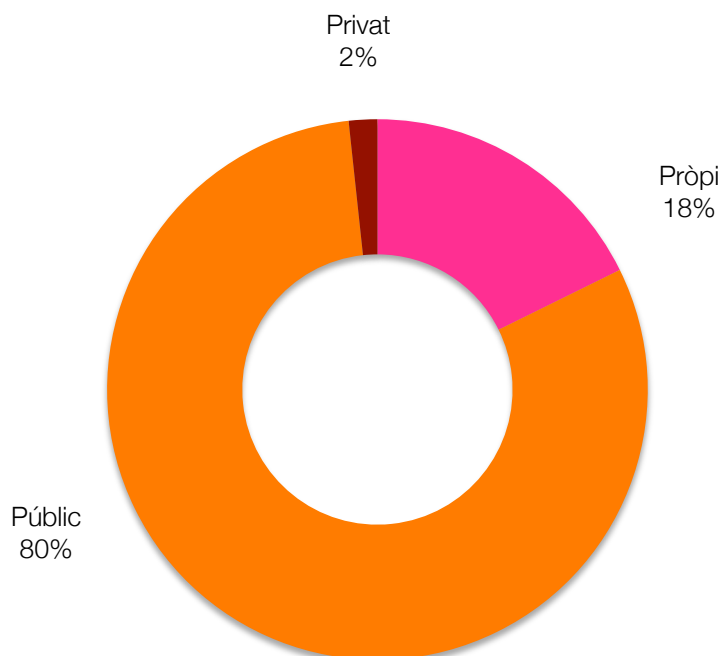
Si s'analitzen les xifres d'ingressos i despeses per la mida de les organitzacions, s'observa que les entitats petites són aquelles on la despesa i els ingressos són més similars, mentre les entitats grans tenen una despesa molt major als ingressos. Tot i així, cal reconèixer que les diferències entre despeses i ingressos no són, en cap cas, grans, fet que explica l'equivalència entre els gràfics d'ingressos i despeses.

Taula 1 Ingressos i despeses reals segons grandària de les organitzacions (exercici 2014)

	Ingressos reals	Despeses reals	Saldo
Entitats Petites	3.275,00 €	3.203,00 €	+72,00 €
Entitats Mitjanes	15.089,50 €	15.008,00 €	+81,50 €
Entitats Grans	57.634,25 €	57.490,00 €	+144,25 €

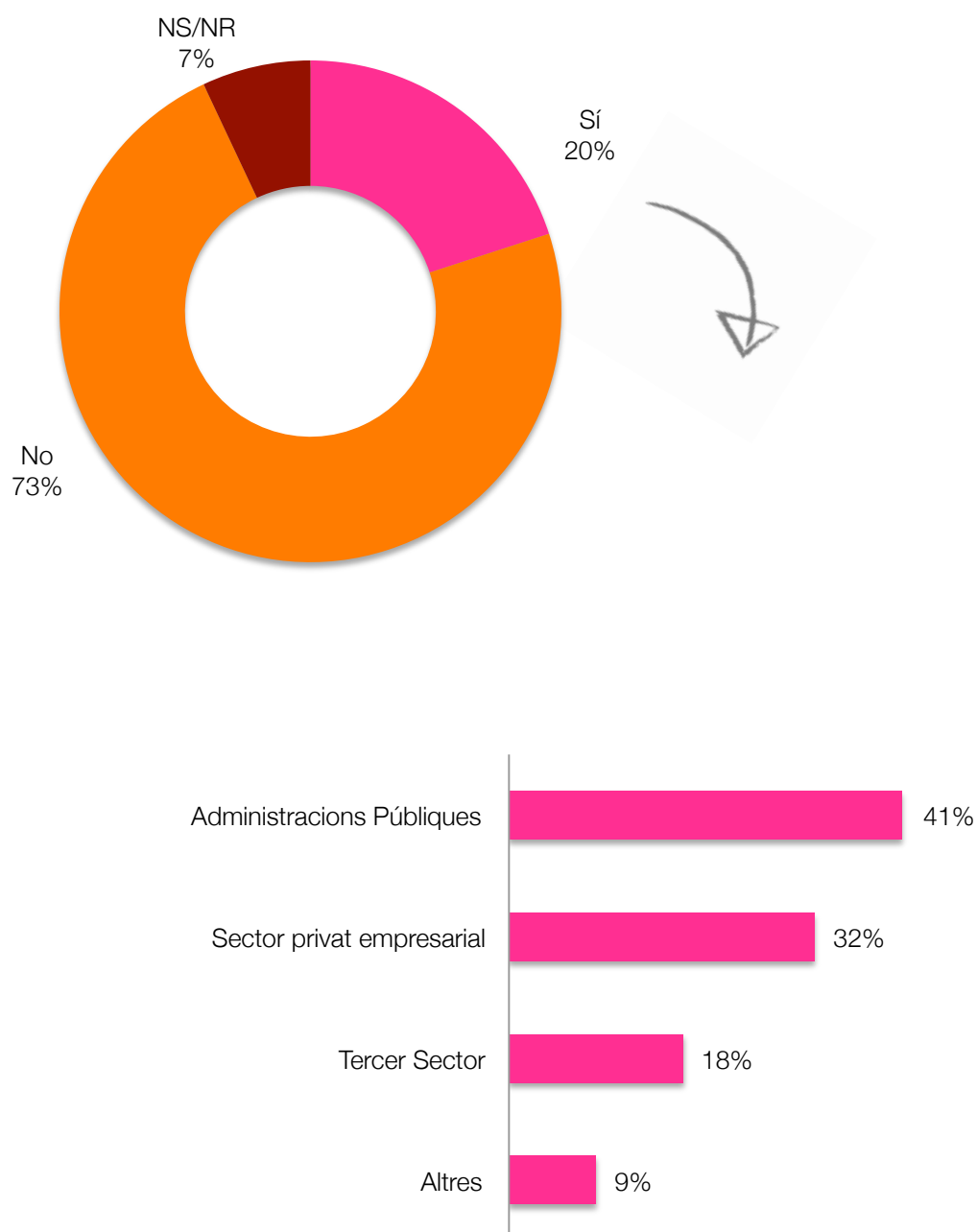
En el cas de les Corts, la principal font de finançament de les entitats de base són els recursos públics, ja que aquests representen el 80% dels recursos totals. Aquesta relació econòmica amb l'administració no es dona en el conjunt d'associacions de la ciutat. Pel global de Barcelona, les fonts procedents de les administracions públiques suposen el 31% del volum total. Aquesta desviació respecte al conjunt de la ciutat es deu a que al districte hi ha entitats que presenten unes dades que sobresurten del comportament habitual.

Gràfic 24 Ingressos de l'any 2014 per fonts de procedència de les entitats de base de les Corts

Per altra banda, a les Corts, el 20% de les organitzacions reben aportacions en espècies com són béns i serveis no monetaris, de les quals la majoria provenen de les administracions públiques -41%-, seguit pel sector privat empresarial -32%- i de les aportacions del mateix món no lucratiu -18%-. Així mateix, en l'opció 'altres' es recullen majoritàriament opcions de resposta que fan referència a aportacions a títol individual.

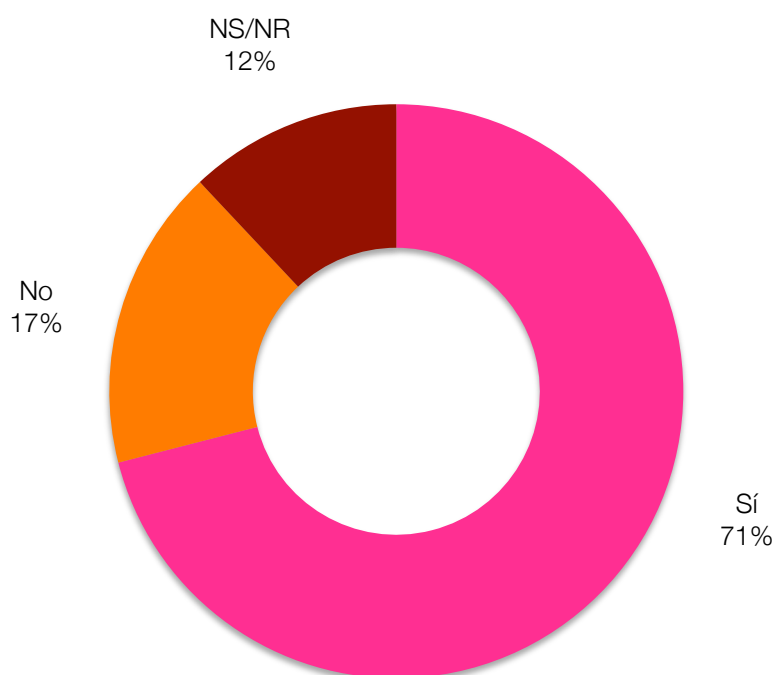
Gràfic 25 Entitats que reben aportacions 'en espècies' i procedència d'aquestes

6.2. Fiscalitat

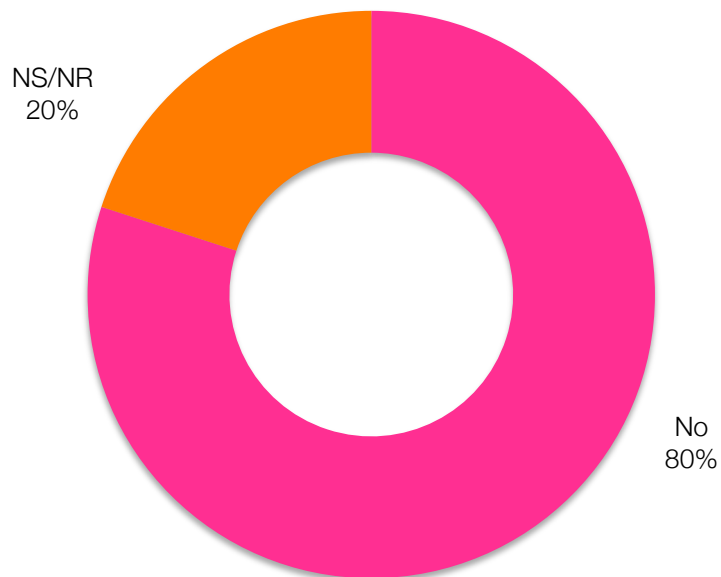
Des de l'any 2013 les organitzacions es troben automàticament exemptes del pagament de l'IVA, sempre que compleixin uns requisits bàsics (com per exemple no tenir afany de lucre i garantir la gratuïtat dels càrrecs de la junta directiva). El 71% de les entitats de les Corts afirma haver-se acollit a l'exempció del pagament de l'IVA, mentre que el 17% no hi compta. El 12% de persones que han respost el qüestionari en nom de la seva entitat desconeix aquesta qüestió.

Gràfic 26 Organitzacions amb exempció d'IVA

Donats els possibles efectes desfavorables que pot provocar l'exempció de l'IVA, s'ha preguntat a les organitzacions si la seva situació actual (sigui d'exempció o no) és la desitjada o, al contrari, es vol canviar en el futur. Els resultats mostren que la majoria d'entitats prefereix mantenir la seva situació respecte a aquest impost -80%- i una cinquena part de les entitats que han participat no coneix aquesta qüestió -20%-.

Gràfic 27 La vostra entitat s'està plantejant canviar la seva situació respecte l'exempció de l'IVA?

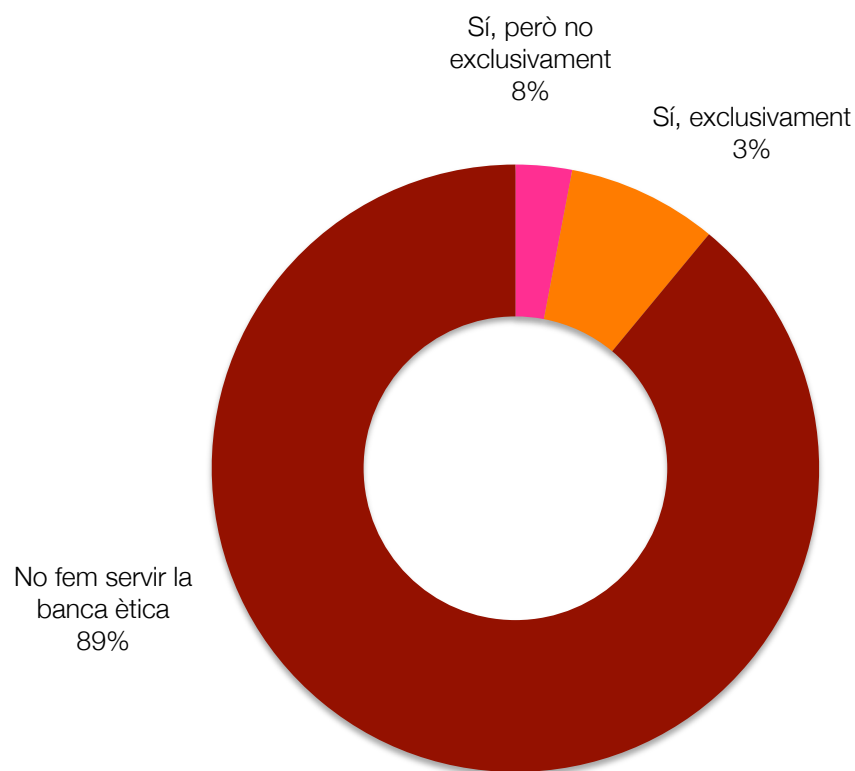

6.3. Banca ètica

La banca ètica està formada per un conjunt d'entitats financeres que prioritzen principis com la solidaritat, la cooperació i la sostenibilitat per sobre de la rendibilitat. En els darrers anys s'ha estès el seu ús en el conjunt de la societat. Pel que fa a les organitzacions de les Corts, l'11% la fan servir en la gestió dels recursos de l'organització, el 3% en exclusivitat i el 8% combinant-la amb altres tipus d'entitats bancàries.

En comparació amb el conjunt d'associacions de Barcelona, la xifra de les Corts és més baixa, ja que a Barcelona, el 19% de les associacions de la ciutat fan ús de la banca ètica per gestionar els seus recursos econòmics.

Gràfic 28 Ús de la banca ètica per a la gestió dels recursos econòmics de l'associació

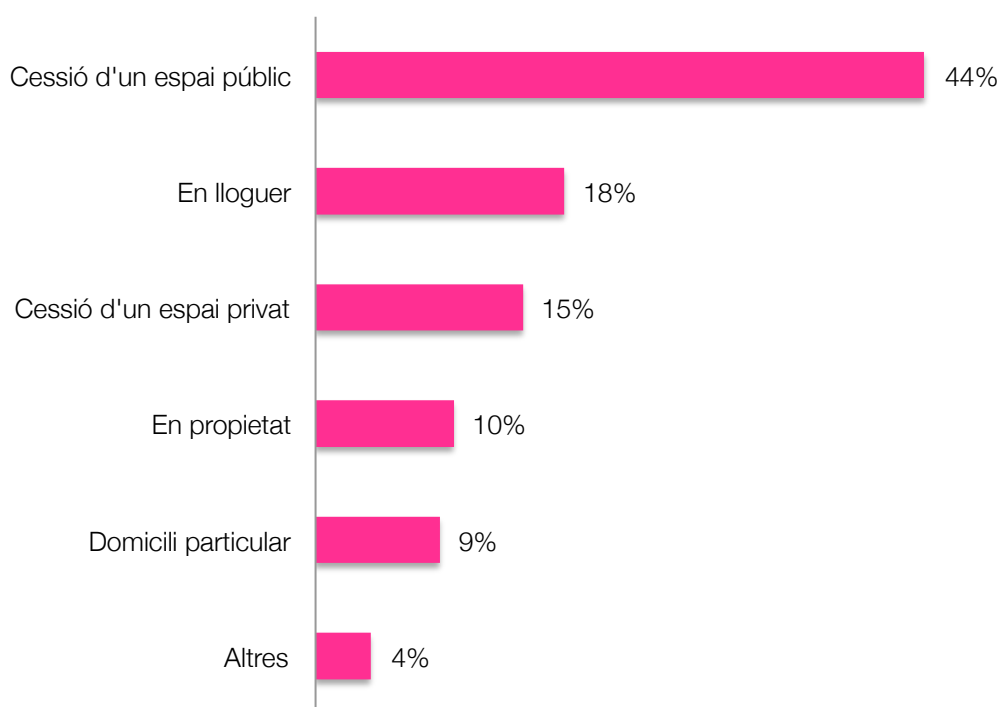
“Estem en procés de canvi cap a la banca ètica”

Extret de les preguntes obertes

7. Espais i equipaments

Els espais i equipaments són un dels recursos fonamentals de la vida associativa donat que, en molts casos, són necessaris per al desenvolupament d'activitats. El Panoràmic analitza diferents indicadors en relació als equipaments i espais. El primer d'aquests fa referència a la situació de les seus. El 44% de les entitats de les Corts participants en l'estudi tenen la seva seu en un espai cedit dins d'un equipament públic. El 18% té la seu en lloguer i el 15% es troba en un espai privat cedit. El 10% de les entitats compten amb la seu en propietat i el 9% la té en el domicili particular d'una persona membre de l'entitat. En l'opció "Altres" es recullen majoritàriament situacions de seus temporals.

Gràfic 29 Situació de la seu actual

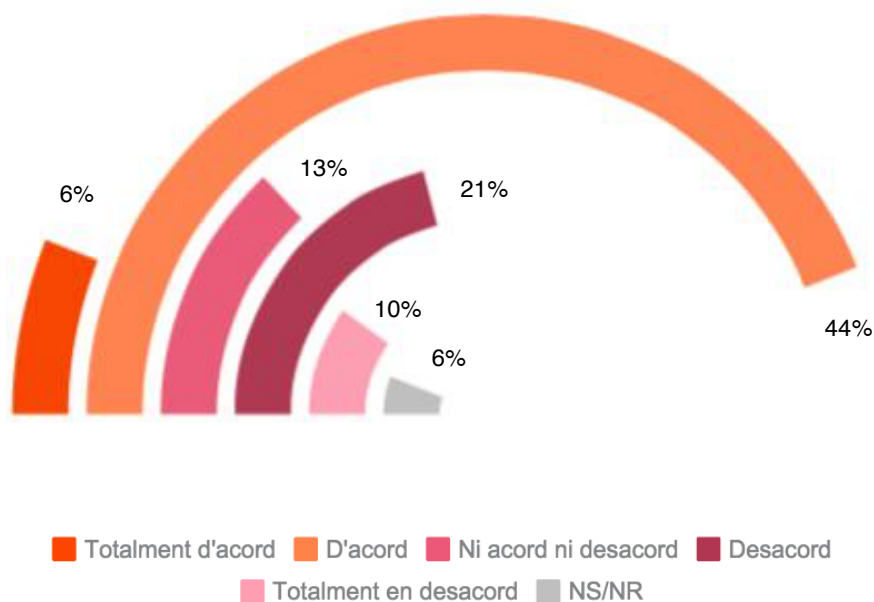

Una de cada dues entitats afirma estar satisfetes amb els espais, equipaments i/o instal·lacions que utilitza, enfront del 31% que no es troba satisfeta amb els espais disponibles. El 19% restant no es posiciona.

“Creiem que el volum d'equipaments públics disponibles per a les entitats joves és insuficient respecte a la demanda al barri de les Corts”

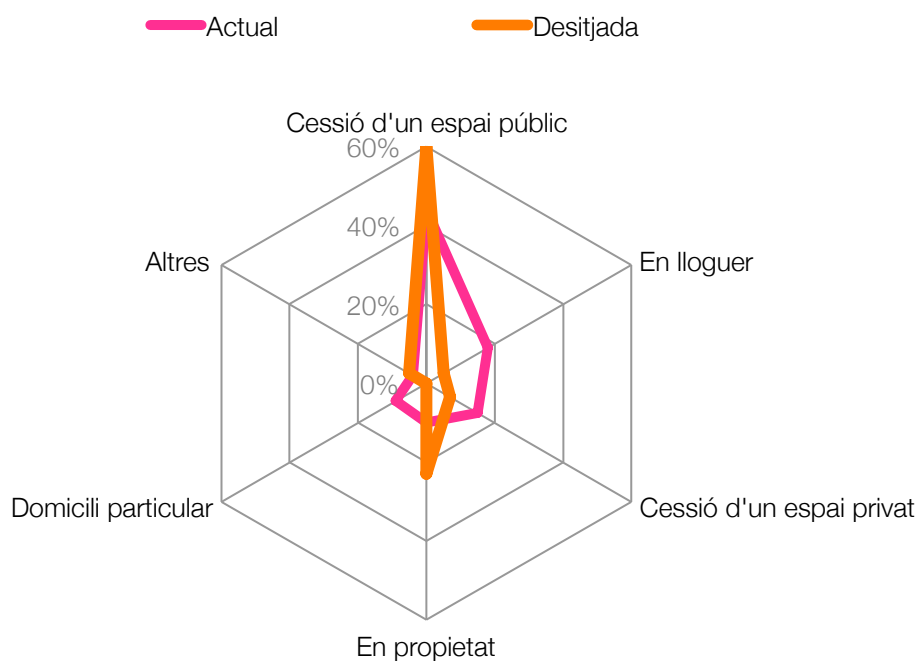
Extret de les preguntes obertes

Gràfic 30 Grau d'acord amb l'afirmació: "La nostra organització està satisfeta amb els espais / equipaments / instal·lacions que utilitza o dels quals disposa"

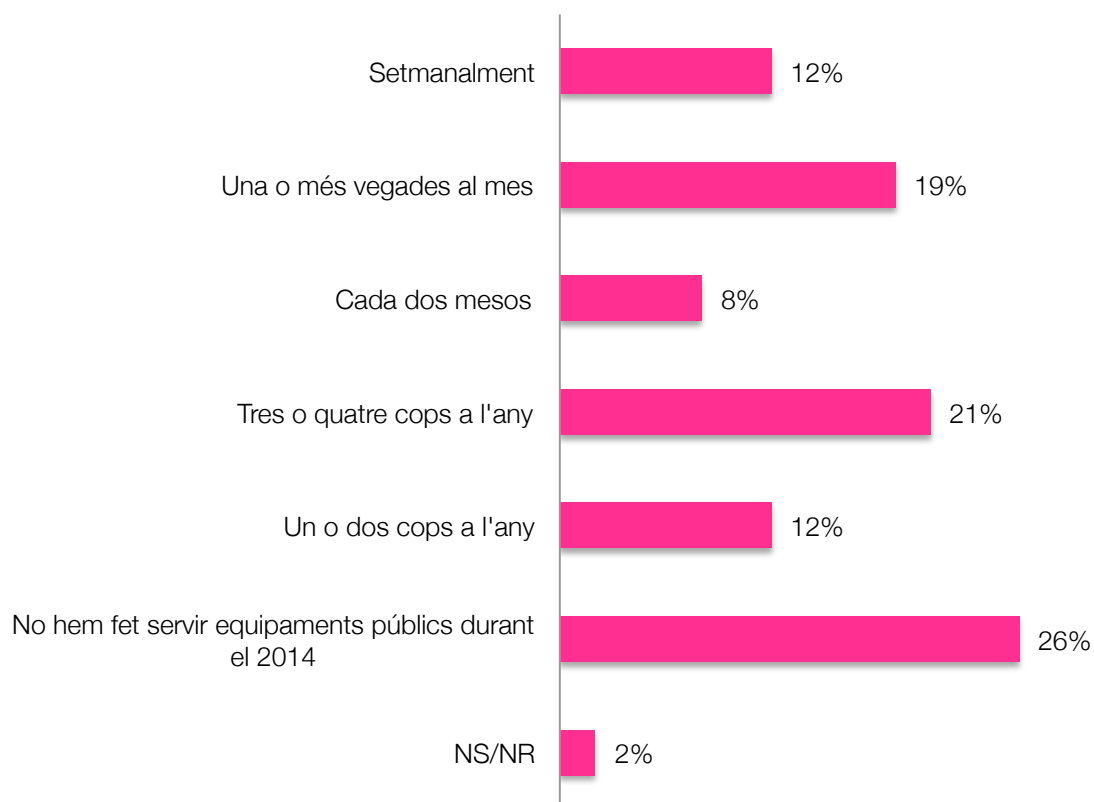
Per complementar aquesta informació, s'ha preguntat a les entitats per l'opció desitjada quant a la seu. Els resultats mostren que de forma predominant les entitats de les Corts volen comptar amb la seu en cessió dins d'un equipament públic.

Taula 2 Relació entre la situació actual i la situació desitjada de les entitats

Més enllà dels espais dels quals disposen les entitats, aquestes fan ús dels espais públics oberts de la ciutat amb certa freqüència: el 12% setmanalment, el 19% una o dues vegades al mes, i el 29% entre cada dos i quatre mesos l'any. El 26% de les entitats no han fet servir equipaments públics durant el 2014.

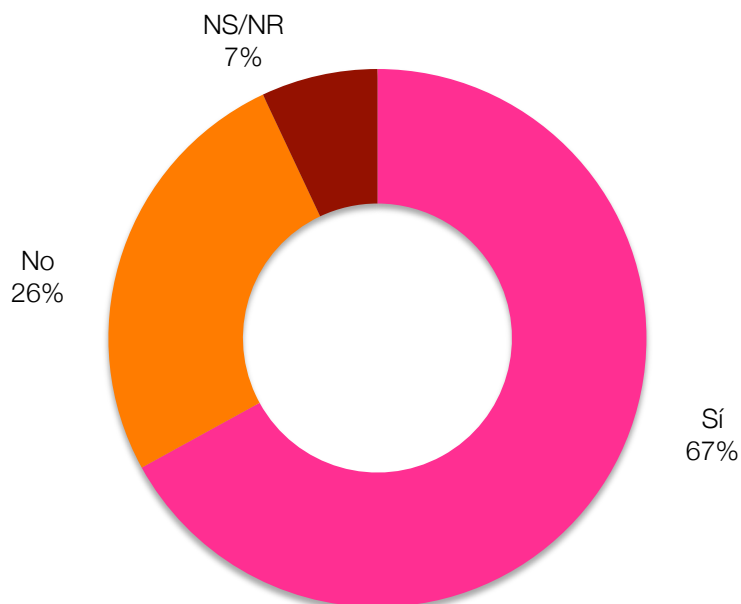
Gràfic 31 Freqüència d'ús dels espais públics oberts

Per altra banda, a les entitats amb seu a Barcelona se'ls ha preguntat pel coneixement de Torre Jussana – el Centre de Serveis a les Associacions i el Codi ètic de les associacions de Barcelona.

El 67% de les entitats de les Corts afirma que el coneix i considera que els serveis més útils que ofereix el centre són la informació general i les crides al voluntariat.

Gràfic 32 Coneixeu Torre Jussana?

Torre Jussana – Centre de Serveis a les Associacions

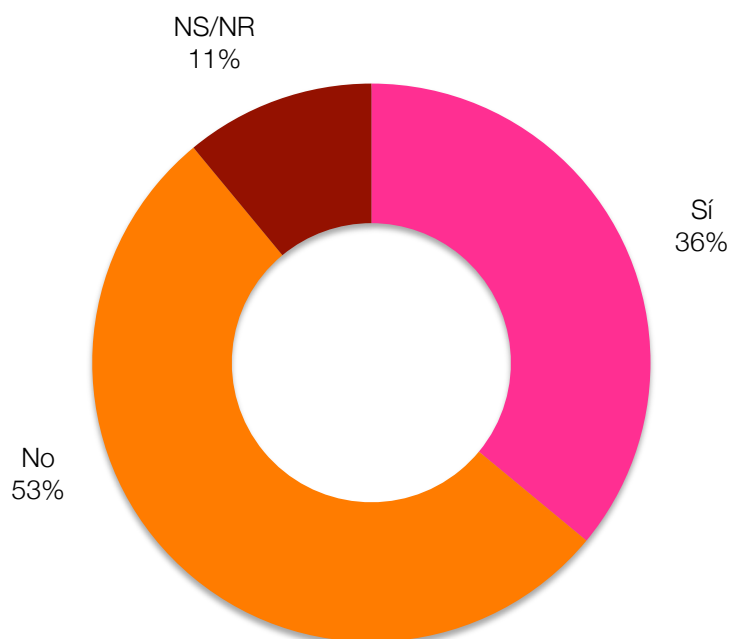
Té per missió afavorir el desenvolupament associatiu mitjançant l'ofertament de serveis i recursos que responguin a les necessitats del sector, treballant per a la seva promoció, dinamització i enfortiment per tal d'ampliar la seva incidència ciutadana i política.

“Caldria buscar formes per donar a conèixer millor i treure més profit de les instal·lacions de Torre Jussana”

Extret de les preguntes obertes

En relació al Codi ètic de les associacions de Barcelona, el 36% afirma que sí que el coneix i d'entre les entitats que coneixen el Codi ètic, el 90% el considera de molta o de força utilitat. Destaca però un 53% de les entitats que declaren no conèixer el Codi ètic.

Gràfic 33 Valoració de la utilitat de disposar d'un codi ètic

Codi ètic de les Associacions de Barcelona

És un instrument d'assessorament, conducta i autoregulació, que recull totes aquelles premisses necessàries per a què les diferents associacions de la ciutat que treballen dins d'un marge de valors cívics hi estiguin reflectides. A la vegada que pretén ser una eina de referència que valori la forma jurídica d'associació.

8. Reptes de futur

L'últim apartat de l'informe fa referència als reptes de futur que les entitats consideren més importants, tant en el dia a dia de cada organització com en el conjunt del sector. Per recollir la informació s'han sintetitzat aquells reptes expressats per les associacions en l'edició del Panoràmic 2014. En el qüestionari d'enguany s'ha demanat que s'ordenin per grau de prioritat i s'han afegit, a més, alguns temes d'actualitat.

Els temes que preocupen les entitats en el seu dia a dia són, per ordre de prioritat, l'ampliació de la base social, la millora de la comunicació i la difusió i, la millora de la gestió interna de l'entitat. El quart l'ocupa la millora de les relacions amb les administracions públiques i el cinquè l'acompliment dels objectius missionals. Darrere d'aquest es troben la diversificació de fonts de finançament, els espais i equipaments i, els relleus en el òrgans de govern.

“La reglamentació de la Carta de Barcelona és més restrictiva que la d'àmbit català i no hauria de ser així perquè suposa un perjudici per les entitats de la ciutat”

Extret de les preguntes obertes

“(Repte del dia a dia) Cercar nous col·laboradors”

Extret de les preguntes obertes

Esquema 2 Prioritats de les organitzacions en el seu dia a dia

- 1 Ampliació de la base social
- 2 Millorar la comunicació i la difusió
- 3 Millora de la gestió interna de l'entitat
- 4 Millora de les relacions amb les administracions
- 5 Assoliment dels objectius missionals
- 6 Diversificació del finançament
- 7 Disposar de locals i espais
- 8 Relleus en el òrgans de govern

Respecte als reptes prioritaris en l'àmbit de sector, les organitzacions de les Corts identificat l'ampliació de la base social, el treball en xarxa i el reconeixement social i de les administracions. En el cas del primer repte coincideix amb el que s'ha identificat en el dia a dia de les entitats.

“És molt important mantenir unes pautes ètiques de comportament, per donar exemple de transparència i honestat”

Extret de les preguntes obertes

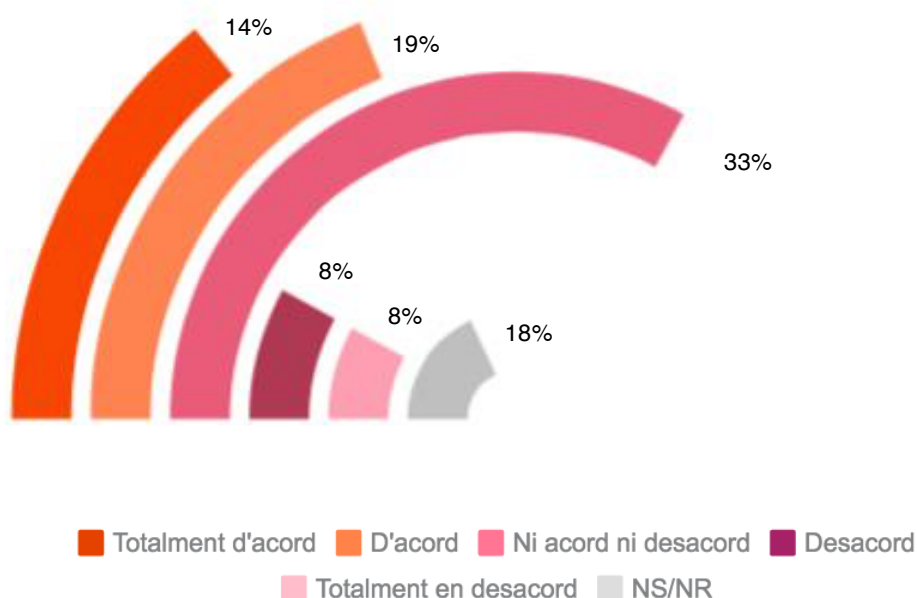
Esquema 3 Reptes del món no lucratiu

- 1 Base social
- 2 Treball en xarxa
- 3 Reconeixement social i de les administracions
- 4 Consolidació del finançament
- 5 Model propi de fiscalitat
- 6 Agència de comunicació
- 7 Agència de mecenatge
- 8 Modificació del reglament d'espectacles públics
- 9 Millora del treball d'incidència política
- 10 Extensió del codi ètic a l'àmbit català

Per altra banda, en el Panoràmic es recullen una sèrie de preguntes d'opinió sobre temes d'actualitat. Concretament s'ha preguntat sobre la nova llei de transparència catalana que estipula una sèrie d'obligacions en relació a la publicació de dades econòmiques de les administracions públiques i que també afecta les organitzacions. La transparència i la rendició de comptes formen part dels mateixos valors del món no lucratiu i, per tant, el marc legal està en sintonia amb el tarannà del sector.

S'ha preguntat si aquesta llei està contribuint a la millora de la transparència en les organitzacions de Gràcia. El 33% considera que ha contribuït positivament, el 33% no es posiciona i el 16% creu que no és una aportació positiva.

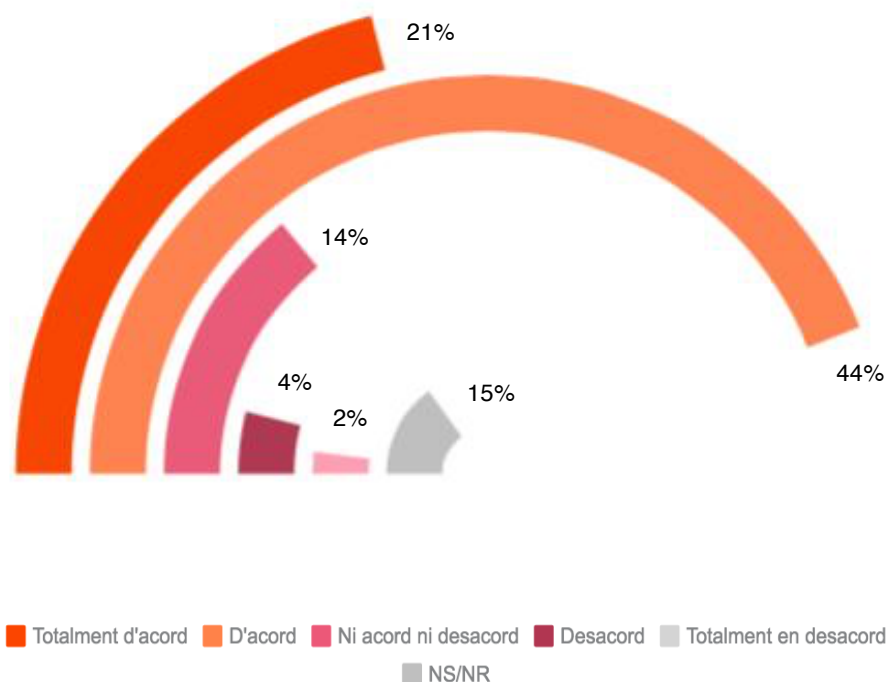
Gràfic 34 Grau d'acord amb la següent afirmació: "La llei de transparència que va entrar en vigor el passat mes de desembre de 2014 està contribuint a millorar la rendició de comptes i la transparència de la nostra associació."

També s'ha preguntat per la valoració que fan les entitats de la seva participació en espais de trobada i participació municipal i les entitats han contestat de manera satisfactòria. La majoria el 65%, valoren positivament aquesta

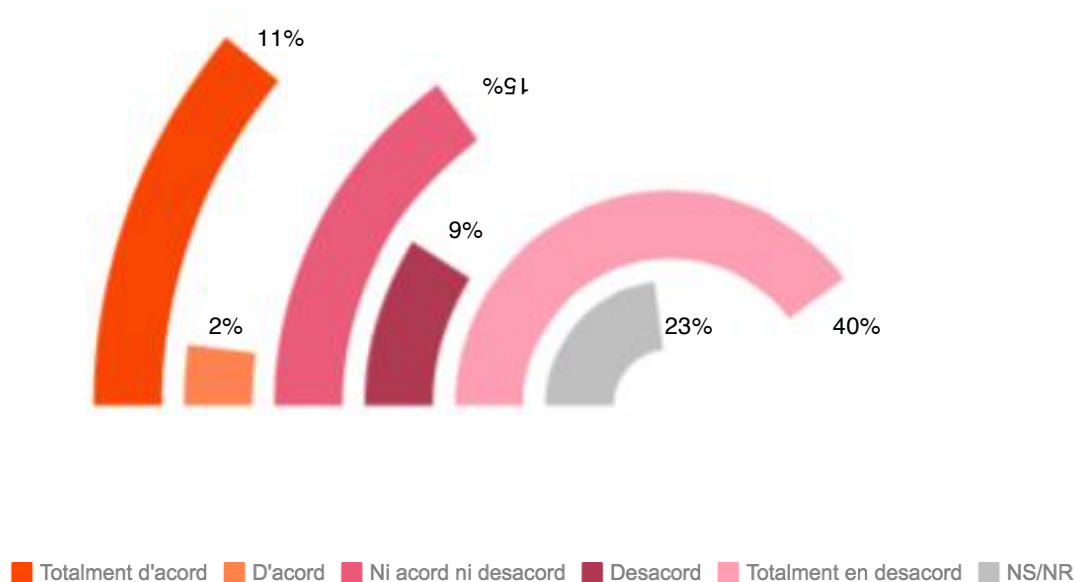
participació mentre un 6% no hi està satisfet. El 29% no es posiciona o no contesta la pregunta.

Gràfic 35 Grau d'acord amb la següent afirmació: "La nostra entitat valora positivament la seva participació en espais de trobada i participació municipal."

Atès que el 2015 ha estat un any electoral, s'ha recollit l'opinió de les entitats sobre les accions d'incidència política realitzades en el marc del procés d'eleccions municipals de maig de 2015. Els resultats indiquen que les accions per influir en la presa de decisions en benefici del bé comú no han estat especialment desenvolupades en el context electoral local. El 49% assegura no haver fet cap acció d'incidència política, el 15% no es posiciona i el 23% no sap o no contesta. Aquesta tendència també es dona en l'àmbit de Barcelona ciutat, on el 45% afirma no haver fet cap acció i el 37% no es posiciona.

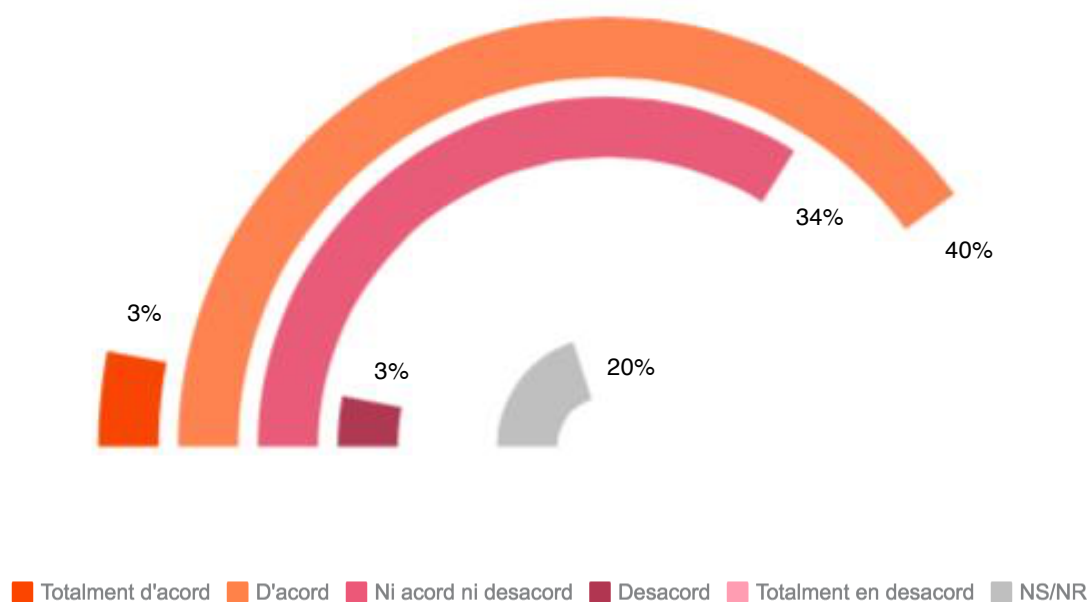
Gràfic 36 Grau d'acord amb la següent afirmació: "La nostra entitat ha realitzat accions d'incidència política en el marc del procés d'eleccions municipals de maig de 2015."

Un últim aspecte a destacar fa referència a la valoració de les associacions respecte al Pla de Suport a les Associacions (2015-2017). Aquest pla s'orienta sobre quatre objectius, alguns d'ells relacionats amb els reptes indicats anteriorment: ampliar el coneixement sobre el teixit associatiu, treballar en la gestió dels equipaments i l'ús de l'espai públic, millorar la comunicació i la participació en els òrgans municipals, i potenciar l'eficiència en el finançament i la transparència.

El 43% de les entitats de les Corts considera que aquest pla ajudarà a encarar els reptes de futur amb més fermesa mentre el 20% no es posiciona ni a favor ni en contra (NS/NR). Un altre 34% no està ni d'acord ni en desacord amb aquesta afirmació.

Gràfic 37 Grau d'acord amb la següent afirmació: "El pla de suport desenvolupat per l'Ajuntament de Barcelona ajudarà a encarar els reptes de futur amb més fermesa."

9. Annexos

9.1. Fitxa tècnica

Tipus d'estudi

Quantitatiu

Àmbit

Districte de les Corts de la ciutat de Barcelona

Univers

Organitzacions sense afany de lucre i d'iniciativa privada. També entitats i col·lectius sense forma jurídica

Dimensió de la mostra

96

Nivell d'error

Per un nivell de confiança del 95,5% i en situació de màxima indeterminació ($p=q=0,5$) l'error màxim és del $\pm 7,7\%$

Calendari de treball de camp

De setembre a desembre de 2015

Recollida d'informació

Aplicació professional per a la recollida de respostes a través de qüestionari online amb preguntes tancades, obertes i semiobertes. També qüestionari en plantilla de documents i qüestionari breu

Tractament de les dades

Depuració de dades, càlcul i recodificació de variables

Anàlisi

Estadística descriptiva -amb remostreig per bootstrap-, estadística no paramètrica i tècniques de mostreig

Dades de referència

L'any de referència és 2014 donat que és el darrer any tancat en el moment d'iniciar el treball de camp a excepció de la pregunta d'opinió en relació amb la incidència política.

9.2. Entitats impulsores

Coordinació

El **Consell d'Associacions de Barcelona (CAB)** és la plataforma d'associacions de la ciutat. La seva missió és treballar per al desenvolupament de l'associacionisme i dels seus valors a Barcelona, tot construint un espai de participació, vertebració –territorial i sectorial- i d'interlocució d'organitzacions interessades en l'associacionisme. El CAB ha estat l'impulsor dels dos congressos d'associacionisme celebrats a la ciutat.

Impulsat conjuntament amb:

L'**Observatori del Tercer Sector (OTS)** és un centre de recerca especialitzat en el tercer sector, independent i sense ànim de lucre, que té per objectiu aprofundir i incrementar el coneixement d'aquest sector i treballar per a la millora del funcionament de les organitzacions no lucratives. L'OTS ha realitzat estudis de referència que han contribuït a la millora del tercer sector i a donar visibilitat social.

La **Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia** és una entitat sense afany de lucre que treballa en els àmbits de la joventut, l'educació, la participació democràtica, la ciutadania i les polítiques públiques en general. Genera coneixement des de la investigació social aplicada, aportant propostes estratègiques i assessoraments a les administracions públiques i a les entitats.

La Fundació Pere Tarrés, amb més de 50 anys d'existència, és una organització no lucrativa d'acció social i educativa, dedicada a la promoció de l'educació en el temps lliure, el voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu. Amb el temps la seva acció s'ha ampliat a altres àmbits de l'acció social com ara la formació, la recerca i la gestió.

L'Obra Social "la Caixa" té per missió contribuir al progrés de les persones i la societat amb especial incidència en els col·lectius més vulnerables, ja sigui a través de programes propis, aliances estratègiques o col·laboracions, mitjançant actuacions eficients, innovadores, avaluable i susceptibles de ser transferides a altres entitats.

6.1. Fonts consultades

Corts, S.; Montaña, O.; Torra, R. (2012). *"2n Congrés d'Associacions de Barcelona. Memòria 2010-2011"*. Barcelona: Consell d'Associacions de Barcelona.

Fernández, M.; Vidal, P. (2015). *"Panoràmic de les Associacions de Barcelona 2014. Fotografia d'un compromís amb la ciutat"*. Dossier Barcelona Associacions. 2a època – núm1. Barcelona: Torre Jussana

Llei 25/2015 del 30 de juliol, del voluntariat i del foment de l'associacionisme. DOGC 6930 del 7/8/2015. Recuperat de:
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6930/1438814.pdf>

Murray, R.; Larry, J. (2005). *"Estadística"*. 3a edició. Mèxic DF: Mc Grau-Hill / Schaum

Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya (2015). *"Baròmetre del Tercer Sector Ambiental de Catalunya"*. Recuperat de:
http://www.entitatsambientals.cat/media/repository/2306151014_informebaroime tre2015tsacat.pdf

Torregrossa, M.D. (2013). *"Régimen fiscal de las entidades no lucrativas"*. Recuperat de:
http://www.ens.cat/sites/default/files/regimen_fiscal_de_las_entidades_no_lucrativas.pdf

Trullén, J. (dir). *"Enquesta 2011 Condicions de Vida i Hàbits de la Població Catalana. Resultats Sintètics Barcelona: ciutat, àrea metropolitana, regió metropolitana i província"*. Barcelona: IERMB, Àrea Metropolitana de Barcelona i Diputació de Barcelona

Vidal, P.; Fernández, M. (2013). *"Anuari 2013 del Tercer Sector Social de Catalunya. Document de síntesi"*. Barcelona: Taula d'entitats del Tercer Sector Social i Observatori del Tercer Sector

Agraïments

Gràcies a totes les entitats participants per fer possible aquesta recerca i col·laborar així en l'enfortiment del món no lucratiu. Gràcies també a les federacions implicades en el Panoràmic per donar empenta a la recollida de respostes i per les aportacions en el disseny del qüestionari.

El projecte no hauria estat possible sense el treball dedicat de tot l'equip així com del suport de les institucions i administracions públiques.

Gràcies a tots i totes!

